

**Broj:** 584/1-1

**Bar, 01.10. 2018.g.**

Na osnovu člana 87 stav 6 Zakona o visokom obrazovanju ("Sl. list CG", br.44/2014, 52/2014, 47/2015, 40/2016, 42/2017, 71/2017 i 55/2018) i člana 78STAV 5 Statuta Fakulteta za poslovni menadžment u Baru, Vijeće Fakulteta, na sjednici održanoj dana 01. oktobra 2018.godine, donosi

## **PRAVILA STUDIRANJA NA OSNOVNIM STUDIJAMA**

### **I - OPŠTE ODREDBE**

#### **Član 1**

Ovim Pravilima bliže se uređuje organizacija i izvođenje osnovnih studija, napredovanje studenata u toku studija, vrednovanje rada studenata, dodjeljivanje stepena i diploma, izdavanje isprava o studijama, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje osnovnih (dodiplomskih) studija na Fakultetu za poslovni menadžment u Baru ( u daljem tekstu: Fakultet ).

#### **Član 2**

Osnovne studije na Fakultetu organizuju se i ostvaruju u skladu sa pravilima studiranja zasnovanim na Evropskom sistemu prenosa kredita ( ECTS ).

### **II - ORGANIZACIJA STUDIJA**

#### **Član 3**

Fakultet organizuje i izvodi osnovne akademske studije iz nastavno-naučnih oblasti i studijskih programa za koje je akreditovan i licenciran.

Studijski programi podijeljeni su na studijske godine i semestre.

U skladu sa sistemom ECTS kredita, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS kredita u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS kredita u jednom semestru. Jedan kredit odnosi se na 30 časova rada studenta.

Broj kredita za pojedini predmet (kurs) određuje se prema broju časova nastave (teorijske i/ili praktične, vježbi, seminara i slično), vremenu rada studenta na

samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi i slično) i vremenu za učenje kod pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, kolokvijumi, završni ispit, završni/diplomski rad).

Vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje odnos (srazmjeru) između jednog časa nastave i broja časova potrebnih za individualni rad studenta, koji se vrednuje kao jedan kreditni poen.

## **1.Trajanje studija**

### **Član 4**

Osnovne studije na akademskim studijskim programima za sticanje diplome akademskih osnovnih studija traju tri studijske godine, odnosno najmanje 180 ECTS kredita, ili do broja kredita predviđenog za upisani studijski program.

### **Član 5**

Student koji je položio sve ispite predviđene za upisani studijski program, odbranio završni/diplomski rad i ispunio sve ostale obaveze propisane Statutom Fakulteta i ovim Pravilima stiče diplomu osnovnih studija odgovarajućeg studijskog programa ( Bachelor osnovnih akademskih studija ).

Uz diplomu osnovnih studija izdaje se i Dopuna diplome (Supplement), radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sistem i pravila studiranja i postignute rezultate tokom studija.

## **2.Struktura studijskog programa**

### **Član 6**

Studijski program sadrži opšte i posebne uslove koje student mora da zadovolji za sticanje odredjenog znanja , i to:

1. Prikaz obaveznih i izbornih predmeta (kurseva) (Individual course units) po studijskim godinama i semestrima;
2. Broj časova individualnog opterećenja studenta po predmetu (kursu);

3. Broj ECTS kredita za svaki predmet (kurs);
4. Druge oblike nastave namijenjene sticanju i usavršavanju profesionalnih znanja i vještina (seminari, tematske klinike, debatni časovi, praktični rad i drugo);
5. Prikaz obaveznih uslova za pohađanje nastave i polaganje predmeta (kurseva);
6. Prikaz modula i blokova, ukoliko je nastava organizovana na takav način;
7. Završni/diplomski rad ili završni ispit studija.

Završni/diplomski rad, odnosno završni ispit studija, vrednuje se sa najviše 10 ECTS kredita.

Studijski program prikazuje se u obliku tabela ili dijagrama.

### **3.Podaci o predmetu (kursu) sadrže:**

1. Naziv predmeta (kursa) i odgovarajuću šifru (Identification) za lakšu identifikaciju predmeta (kursa);
2. Kratak opis programa predmeta (kursa) (Description) koji omogućava razumijevanje njegove sadržine od strane studenata i drugih potencijalnih partnera;
3. Procjenu nivoa predmeta (kursa) (Level), što podrazumijeva jasnu naznaku potrebnih prethodnih znanja (uz navođenje predmeta (kurseva) koje treba prethodno položiti i preporuku literature koju treba koristiti za pripremu), postavljenih ciljeva i liste stručne literature;
4. Naznaku o obaveznim i izbornim predmetima (kursevima) (Compulsory or optional course units);
5. Ime(na) nastavnika i saradnika (Teaching staff);
6. Dužinu trajanja nastave (Length) - godinu studija, semestar, broj časova nedjeljno, mjesto predmeta (kursa) u ukupnom pregledu (dijagram strukture studija);
7. Metod nastave i savlađivanja gradiva (Teaching and learning methods) – predavanja, konsultacije, vježbe, laboratorijske vježbe, seminari, terenski rad i slično, sa brojem nedjeljnih časova i ukupnom broju nedjelja trajanja određene aktivnosti;
8. Način polaganja i trajanja ispita (Assessments) - oblici provjere znanja tokom nastave, njihova učestanost i vrednovanje praktičnog rada i drugih oblika individualnog rada (seminarski radovi, projekti i drugo), način i termini polaganja ispita;
9. Posebnu naznaku predmeta (kurseva) na kojima se nastava izvodi na nekom od stranih jezika (The language);

10. ECTS bodove predviđene za određeni predmet (kurs) (ECTS credit allocation), u skladu sa opštim postavkama ECTS-a, uz naznaku broja bodova za bitne aktivnosti predviđene programom predmeta (kursa) (laboratorijski rad, terenski rad).

#### **4. Organizacija nastave**

##### **Član 7**

Studijska godina organizuje se u dva semestra: zimski i ljetnji.

Nastava u zimskom semestru počinje u septembru i završava se u decembru tekuće godine.

Nastava u ljetnom semestru počinje u februaru i završava se u maju tekuće godine.

Realizacija studijskog programa u jednom semestru traje 16 nedjelja, od kojih je posljednja nedjelja predviđena za završni ispit.

Vijeće Fakulteta utvrđuje termine ispitnih rokova: osnovnog i popravnog, posebno za zimski i ljetnji semstar.

Pauza između dva ispitna oka ne može biti kraća od sedam dana.

Tačan kalendar organizacije i realizacije studijskih programa za studijsku godinu utvrđuje i objavljuje Vijeće Fakulteta, najkasnije 20 dana prije početka nastave ( Kalendar nastavnih aktivnosti ).

##### **Član 8**

Nastava se organizuje i izvodi prema utvrđenom rasporedu časova.

Fakultet je dužan da raspored časova objavi najkasnije 10 dana prije početka nastave.

Raspored časova sadrži: naziv studijskog programa; studijsku godinu; naziv predmeta (kursa); vrijeme (dan, sat) održavanja nastave; mjesto (sale, učionice, kabineti i dr.) održavanja nastave; nastavnike; i eventualno druga uputstva o nastavi.

Za svaki predmet (kurs) predmetni nastavnik utvrđuje plan rada i dužan je da ga dostavi Prodekanu za nastavu Fakulteta najkasnije 15 dana prije početka predavanja.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa planom rada na predmetu (kursu). Studenti imaju pravo na izvod iz plana rada u pisanoj formi.

Pri utvrđivanju planova mora se voditi računa da se usklade termini polaganja kolokvijuma i završnih ispita, tako da dva kolokvijuma ili dva ispita ne mogu biti organizovani u jednom danu, o čemu se stara Prodekan za nastavu Fakulteta.

Kolokvijumi se organizuju u terminima utvrđenim za izvođenje nastave iz predmeta iz kojih je predviđeno polaganje kolokvijuma.

Zadaci predviđeni za individualni rad studenta (seminarski, eseji, domaći, grafički, projekti i drugo) moraju biti ravnomjerno raspoređeni u toku semestra. Ukupni obim ovih zadataka mora biti usaglašen sa opterećenjem predviđenim na predmetu, saglasno ECTS-u.

Nastavnik, odnosno saradnik u nastavi, je dužan da u toku nastave, izrade samostalnih zadataka i pripreme za polaganje pomogne studentima organizovanjem konsultacija. Termini i vrijeme za konsultacije treba da budu usklađeni sa nastavom tako da su dostupni studentima.

Promjena rasporeda časova i plana rada u toku nastave, po pravilu nije dopuštena. Izuzetno, ako se ukaže potreba za promjenom (zbog bolesti nastavnika, drugim naročito opravdanim slučajevima, i slično) Prodekan za nastavu Fakulteta određuje zamjenu.

O nastaloj promjeni iz prethodnog stava, studenti se blagovremeno obavještavaju preko oglasne table i sajta Fakulteta.

## **Član 9**

Nastava se organizuje i izvodi za najmanje 30 studenata za studijske programe društvenih nauka.

Odlukom Vijeća Fakulteta nastava može biti organizaovana kao mentorska ili konsultativna i za manji broj studenata. Ovom odlukom precizira se opterećenje nastavnika vezano za mentorsku, odnosno konsultativnu nastavu.

Broj studenata na pojedinačnim izbornim predmetima (kursevima) ne može biti manji od 30.

Izuzetno od prethodnog stava, broj studenata na pojedinačnim predmetima (kursevima) može biti i manji od 30, u zavisnosti od studijskog programa i broja upisanih studenata na određenom studijskom program.

## **Član 10**

Pojedini oblici nastave mogu se organizovati u formi "učenja na daljinu" (distance learning, virtual teaching), ali se ispiti moraju održavati u mjestu sjedišta Fakulteta.

Praktični rad i stručna praksa mogu se organizovati i izvoditi kao sastavni dio redovne nastave ili kao zasebna cjelina.

Studijski programi mogu predvidjeti aktivnosti iz tjelesne i zdravstvene kulture kao sastavni dio redovne nastave ili kao fakultativni sadržaj.

## **5. Prijavljivanje predmeta (kurseva) i evidencija**

### **Član 11**

Student prijavljuje predmete (kurseve) koje želi da sluša i polaže u narednoj studijskoj godini tri nedjelje prije početka nastave u zimskom semestru, a za prvu studijsku godinu nakon upisa.

Izuzetno i u naročito opravdanim slučajevima, studentu se može dozvoliti da prijavi predmet/kurs za polaganje, najkasnije tri dana prije dana određenog za polaganje ( bolest, odsustvo iz zemlje i drugi opravdani slučajevi ).

Izbor predmeta (kurseva) vrši se do opterećenja od 30 ECTS kredita za semestar i 60 ECTS kredita za godinu, osim u slučajevima u kojima je ovim Pravilima utvrđeno drugačije.

Student može prijaviti da sluša predmete (kurseve) koje nije položio iz prethodnih semestara, kao i predmete (kurseve) iz naredne studijske godine za koje je ispunio uslove predviđene pravilima studijskog programa.

Po isteku termina predviđenih za prijavljivanje predmeta (kurseva) formiraju se spiskovi studenata po predmetima (kursevima) za narednu studijsku godinu i objavljuju na oglasnoj tabli Fakulteta za svaki studijski program i predmet (kurs). Studijski predmeti (kursevi) koje je student prijavio ne mogu se mijenjati nakon njihove verifikacije.

Podaci o prijavljenom opterećenju unose se u evidencioni karton studenta. Forma i sadržina evidencionog kartona studenta utvrđuju se posebnim aktom Vijeća Fakulteta, odnosno dekana ili prodekana za nastavu

## **6. Ponovljeno prijavljivanje predmeta (kurseva)**

### **Član 12**

Student se prijavljuje za ponovno pohađanje nastave iz predmeta (kurseva) koje nije položio u prethodnim studijskim godinama. Opterećenje na ponovljenim predmetima

za redovnog studenta može biti najviše 1/3 ukupnog broja ECTS kredita na studijskoj godini.

Ukupno opterećenje studenta po studijskoj godini iznosi do 60 ECTS kredita.

U ukupno opterećenje studenta iz prethodnog stava ulaze i eventualno priznati ECTS krediti kroz priznavanje ispita položenih na drugim ustanovama visokog obrazovanja.

Kod prijavljivanja za ponovno slušanje nepoloženih predmeta iz prethodne studijske godine u narednoj studijskoj godini, u vezi sa odricanjem slušanja predmeta iz studijske godine koju upisuje, student ne može vršiti prebijanje sa osvojenim/priznatim ECTS kreditima kroz prethodno priznate ispite do punog opterećenja od 60 ECTS kredita, odnosno mora se odreći slušanja predmeta iz naredne godine studija za isti ili približno isti broj ECTS kredita kao za predmet/e koji/e nije položio u prethodnoj godini studija, bez obzira na činjenicu eventualno priznatih predmeta (osvojenih/priznatih ECTS kredita) po tom osnovu.

U slučaju da organizacija ponovnog slušanja zahtijeva izmjenu u rasporedu časova ili druge specifične uslove, Vijeće Fakulteta, na predlog Dekana Fakulteta, blagovremeno određuje način i uslove organizacije nastave.

U slučaju izmjene studijskog programa ili predmeta (kursa) student koji ponavlja pohađanje nastave obavezan je da prihvati nastale izmjene.

## **7.Sticanje uslova za upis naredne godine studija**

### **Član 13**

Student stiče pravo za upis u II ( drugu ) godinu studija sa osvojenih najmanje 40\* ( izmjena: 45 ECTS ) ECTS kredita iz prve godine studija.

**/Izmjena Pravilnika: 45 ECTS/**

Student stiče pravo na upis u III ( treću ) godinu studija sa osvojenih najmanje 100 ECTS kredita iz prve i druge godine studija\* ( izmjena:najmanje po 45 ECTS sa svake godine, I i II ).

Izuzetno, Vijeće Fakulteta može odlučiti da se upis u drugu, odnosno treću godinu studija može izvršiti sa manje od 40, odnosno 100 ECTS kredita, ali se donja granica može spustiti najviše za jedan predmet koji nije položen i koji ima najveći broj ECTS kredita na prethodnoj godini studija.

/Izmjena Pravilnika: 45 ECTS po svakoj studijskoj godini/

## **8.Upis/prepis na Fakultet za drugih ustanova visokog ili višeg obrazovanja**

## Član 14

Lice sa višim, odnosno sa visokim obrazovanjem može se upisati na osnovne studije na Fakultetu bez polaganja prijemnog ispita.

Licu iz stava 1 ovog člana priznaju se položeni ispiti sa više škole ili fakulteta uz obavezu polaganja diferencijalnih ispita koji se određuju prema tome o kojoj se višoj školi, odnosno fakultetu radi, tj. prema sličnosti i uporedivosti nastavnog plana i programa više škole, odnosno fakulteta sa nastavnim planom i programom Fakulteta.

Dekan Fakulteta donosi rješenje o priznavanju ispita i obavezi polaganja diferencijalnih ispita.

Student može prelaziti ( prepis ) u toku studija sa druge ustanove visokog obrazovanja ako ispuni uslov za upis na narednu godinu studija na ustanovi visokog obrazovanja na kojoj je započeo studije ili ako ispunjava uslove iz člana 13 ovih Pravila.

Studentu iz stava 1 ovog člana priznaju se ispiti sa druge ustanove visokog obrazovanja sa koje prelazi ( prepis ), ako nastavni programi tih predmeta odgovaraju nastavnim predmetima koji se izučavaju na Fakultetu.

Rješenje o priznavanju ispita i obavezi polaganja diferencijalnih predmeta iz prethodnog stava donosi Dekan Fakulteta.

Student može prelaziti u toku studija sa jednog na drugi studijski program ( smjer ) Fakulteta, ako ispuni uslov za upis u narednu godinu studija na studijskom programu (smjeru) na kome je započeo studije.

Ukoliko se utvrdi da je prepis sa druge ustanove visokog obrazovanja na odgovarajuću studijsku godinu Fakulteta izvršen na osnovu falsifikovanih isprava ili je pogrešno utvrđeno činjenično stanje prilikom prepisa, Dekan Fakulteta će donijeti rješenje o poništenju upisa.

## 9.Ovjera semestra i godine

### Član 15

Na kraju semestra i studijske godine ovjerava se evidencioni karton studenta, upisom broja osvojenih ECTS kredita po semestrima i ukupno.

Ovjera semestra i godine obavezna je za sve studente.

Na osnovu ovjerenog semestra i godine potvrđuje se koliko je student osvojio ECTS kredita, čime se omogućava korišćenje propisanih studentskih prava.

## 10.Evaluacija nastave

### Član 16

Praćenje uspjehnosti nastave sprovodi se anketiranjem studenata.

Anketa je anonimna\* (\*dopuna: i obavezna ).

Za sprovođenje ankete odgovorni su studentski povjerenik i Prodekan za nastavu Fakulteta. U sprovođenju anketa mogu se uključiti i drugi članovi akademskog osoblja i studenti, koje odredi Dekan i Studentski parlament, odnosno studentsko vijeće/parlament/izvršni odbor.

Anketa se obavezno sprovodi nakon završetka semestra. Anketiranje može da se sprovede i u toku semestra na predlog Studentskog parlamenta ili studentskog vijeća(izvršnog odbora ).

Odluku o anketiranju, terminima sprovođenja, sadržaju i načinu obrade ankete, kao i uputstvo o sprovođenju ankete donosi Vijeće Fakulteta, ili Dekan Fakulteta po ovlaštenju Vijeća Fakulteta.

Podaci o ocjeni za svaki predmet (kurs) unose se u personalni dosije nastavnika.

Nastavnik izabran po prvi put u akademsko zvanje, kao i nastavnik koji po prvi put predaje određene predmete (kurseve), ima pravo da zahtijeva da se podaci o prvoj godini njegove nastave ne unose u dosije.

Dekan je dužan da nastavnike čije su ocjene znatno ispod prosjeka pozove na razgovor, ukaže im na nedostatke i saopšti preporuke za otklanjanje tih nedostataka.

Na Fakultetu se najmanje jednom godišnje sprovodi postupak samoevaluacije studijskih programa, nastave i uslova rada prema standardima i smjernicama za obezbjeđivanje kvaliteta (ESG) u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

## **11.Plaćanje školarine**

### **Član 17**

Student plaća školarinu saglasno Odluci Upravnog odbora Fakulteta o načinu plaćanja školarine i Ugvoru o studiranju.

U slučaju upisa ili prepisa na Fakultet sa druge ustanove visokog obrazovanja (fakulteta, akademije, visoke ili više škole ) i kada se u za to propisanom postupku donosi rješenje o priznavanju ispita, student plaća puni iznos školarine za odnosnu godinu studija, bez obzira na činjenicu priznatih ispita.

Pored školarine, student posebno plaća i administrativne naknade, shodno odluci Upravnog odbora Fakulteta.

Udžbenici, skripte i druga literatura koja služi redovnoj nastavi, ulaze u cijenu školarine.

### **III - NAPREDOVANJE U TOKU STUDIJA**

#### **1. Status studenta**

##### **Član 18**

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program.

Student se pri upisu studijske godine opredjeljuje za predviđeni dio studijskog programa obima 30 ECTS kredita za semestar, odnosno 60 ECTS kredita za godinu. Izuzetno, student koji je završio sve obaveze iz prethodne godine može upisati do 80 ECTS kredita. Ovo pravo student može koristiti po odobrenju Dekana Fakulteta, počev od druge godine studija.

##### **Član 19**

Student koji ima prijavljeno najmanje 2/3 ukupnog broja ECTS kredita po prvi put u jednoj studijskoj godini smatra se redovnim studentom u pogledu ostvarivanja prava za koja je ovaj status predviđen kao uslov njihovog ostvarivanja (eventualno finansiranje iz Budžeta Republike, pravo na studentski dom, studentski kredit i druga prava).

U pravima i obavezama u nastavi nema razlike između studenta koji se eventualno finansira iz Budžeta Republike ( plaćanje školarine od strane državnih organa, javnih preduzeća, ustanova, agencija, uprava, organizacija i dr. ) i studenta koji plaća školarinu (samofinansirajući student).

##### **Član 20**

Status redovnog studenta može se zadržati do sticanja diplome osnovnih studija.

Status redovnog studenta priznaje se i studentu, državljaninu Republike, koji se prepiše sa drugog univerziteta, odnosno fakulteta, akademije, visoke ili više škole, ukoliko ispuni propisane kriterijume za taj status, predviđene aktima Fakulteta.

Redovnom studentu koji ima zvanično verifikovan status vrhunskog sportiste može se, izuzetno, i u naročito opravdanim slučajevima, odobriti savladavanje studijskog programa pod posebnim uslovima, koje utvrđuje Vijeće Fakulteta, na predlog Dekana.

#### **2. Mobilnost na Fakultetu**

##### **Član 21**

Studentu se može omogućiti prelazak sa jednog na drugi studijski program, pod uslovom da prihvati obavezu da položi razliku-diferencijalne ispite sa studijskog programa na koji se prepisuje.

O pravu studenta iz prethodnog stava odlučuje Dekan Fakulteta na obrazloženi predlog prodekana za nastavu, o čemu se donosi rješenje.

Uz zahtjev za promjenu studijskog programa prilažu se dokumenta o postignutom uspjehu na studijskom programu sa koga se prepisuje (uvjerenje o položenim ispitima ).

## **Član 22**

Studentu koji je položio ispit na drugom studijskom programu priznaje se položeni ispit, ako predmet (kurs) iz kojeg je ispit položen, po svojoj sadržini i obimu odgovara predmetu (kursu) koji je student upisao, što se dokazuje dokumentima predviđenim ECTS pravilima.

Ako predmet (kurs) iz kojeg je ispit položen po svojoj sadržini i obimu približno odgovara predmetu (kursu) koji je student upisao, studentu se može priznati ispit u cjelini, ako se ocijeni da je student kroz obrađeni i položeni program stekao znanje i vještine u mjeri dovoljnoj za priznavanje ispita.

Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen na ispitu. Broj kredita priznatog ispita utvrđuje se u skladu sa pravilima ECTS.

### **3.Mobilnost izmedju Fakulteta i drugih univerziteta/fakulteta**

## **Član 23**

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu, posredstvom medjunarodnih programa za razmjenu studenata (SOCRATES, ERASMUS, DAAD i slično), ili na bazi bilateralnih ugovora između Fakulteta i drugih univerziteta/fakulteta, akademija i slično.

U skladu sa ugovorom koji student zaključuje sa univerzitetom, odnosno fakultetom, priznaje mu se ostvareni broj kredita.

Razmjena studenata ne podrazumijeva izdavanje diplome, odnosno sticanje stepena, od strane univerziteta, odnosno fakulteta na kome boravi, ukoliko ugovorom između univerziteta, odnosno fakulteta nije uređeno izdavanje zajedničke diplome, odnosno priznavanje stepena ( nivoa obrazovanja ), u skladu sa Zakonom.

## **Član 24**

Uz zahtjev za boravak na drugoj ustanovi visokog obrazovanja prilažu se originalna dokumenta predviđena ECTS pravilima za promjenu mjesta studiranja, i to:

→formular za prijavljivanje studenta na drugu visokoškolsku instituciju (Student application form);

→ugovor o studiranju na drugoj visokoškolskoj instituciji (Learnig Agreement);

→prepis ocjena (Transcript of Records);

→informacioni paket (Informator) (Information Package).

Formulari dokumenata iz stava 1 ovog člana odštampani su uz ova Pravila i čine njihov sastavni dio.

Zadatke u vezi administrativnih i akademskih aspekata ECTS-a (informisanje studenata, pomoć kod pripreme dokumenata, komunikacija između matične univerzitetske, odnosno fakultetske jedinice i institucije, pomoć kod uključivanja gostujućih studenata u obrazovni program) obavljaju ECTS rukovodioci studijskih programa/koordinatori studijskih programa, odnosno prodekan za nastavu.

## **Član 25**

Student koji je boravio na drugom univerzitetu, odnosno fakultetu može da se vrati na studijski program Fakulteta koji je započeo, a na njegov status primjenjuju se odredbe ovih Pravila.

### **4.Promjena statusa studenta**

## **Član 26**

Student ne može istovremeno da se eventualno finansira iz Budžeta Republike na dva studija (akademski i primjenjeni-ako je akreditovan i licenciran), odnosno na dva studijska programa, koja organizuje Fakultet.

## **Član 27**

Student koji se eventualno finansirao iz Budžeta Republike, a nije ispunio kriterijum za nastavak studija u smislu člana 13 ovih pravila, može narednu studijsku godinu nastaviti kao student koji plaća školarinu.

## Član 28

Samofinansirajući student koji ispuni propisane uslove iz člana 13 ovih pravila može preći u status studenta koji se eventualno finansira iz Budžeta Republike ukoliko nije popunjen predviđeni broj za taj studijski program. Izbor studenata sa ostvarenim pravom za prelazak na eventualno finansiranje iz Budžeta Republike vrši se na osnovu rangiranja po broju osvojenih ECTS kredita i ocjena dobijenih u toku studija. Postupak rangiranja sprovodi Komisija za upis studenata Fakulteta na završetku prethodne studijske godine.

Odluku o prelasku studenta sa samofinansiranja na eventualno finansiranje iz Budžeta Republike donosi Vijeće Fakulteta, ili Dekan Fakulteta po ovlašćenju Vijeća Fakulteta, a uz prethodnu saglasnost, odnosno odobrenje nadležnog državnog ili drugog organa da će pojedinačnog studenta finansirati iz Budžeta Republike.

Student ovo pravo ne može koristiti ukoliko je u toku studija gubio status redovnog studenta.

## 5. Mirovanje statusa studenta

### Član 29

Prava i obaveze studenta mogu mirovati.

Po prestanku razloga zbog kojih je zatraženo mirovanje, student nastavlja studije prema važećem obrazovnom programu.

### Član 30

Prava i obaveze studenta miruju:

- za vrijeme služenja redovnog vojnog roka;
- ako je student kao vojni obveznik pozvan u službu u neprekidnom trajanju od najmanje jednog semestra;
- za vrijeme trudnoće studentkinje i do 1 godine starosti djeteta;
- zbog neprekidnog bolničkog liječenja u trajanju od najmanje jednog semestra (što se dokazuje potvrdom);
- ako se upiše na isti studijski program univerziteta, odnosno fakulteta, u inostranstvu, po postupku koji je predviđen ECTS pravilima o upisu na drugi univerzitet, odnosno fakultet;
- iz posebnih razloga lične prirode,

•u drugim, naročito opravdanim slučajevima (bolest, službeno odsustvo u inostranstvu, specijalizacija, usavršavanje, posebna obuka, finansijski problemi u plaćanju školarine i slično).

Zahtjev za mirovanje prava i obaveza podnosi se prije nastupanja mirovanja, a nakon upisane studijske godine na kojoj će koristiti to pravo, najkasnije do dana završetka nastave u zimskom semstru, utvrđenog Kalendarom nastavnih aktivnosti. Izuzetno, zahtjev za mirovanje po osnovu bolničkog liječenja ili trudnoće može se podnijeti u toku studijske godine.

Rješenje po zahtjevu za mirovanje prava i obaveza studenta, i samoj osnovanosti zahtjeva, u svakom pojedinačnom slučaju, donosi Dekan Fakulteta.

Rešenjem iz prethodnog stava ne dira se u prava i obaveze imenovanog, saglasno Statutu, Pravilima studija na osnovnim studijama i Ugovoru o studiranju, a koja se odnose na režim studija (pohađanje nastave, vježbi i kolokvijuma, prijava ispita i polaganje završnog ispita, propisani ispitni rokovi, obaveza ponovnog prijavljivanja za slušanje nepoloženih predmeta iz prethodne studijske godine, obaveza plaćanja posebne naknade /školarine/ za ponovno slušanje nepoloženih predmeta, odricanje od slušanja predmeta zbog ukupnog opterećenja u ECTS kreditima po studijskoj godini, obnova godine i dr.).

Za vrijeme mirovanja statusa studenta i u slučaju nastavka studija u narednoj studijskoj godini, studentu će se priznati do tada izvršene uplate školarine za narednu studijsku godinu.

Uplaćena školarina ne može biti vraćena studentu u bilo koje vrijeme i iz bilo kojeg razloga, sem u slučaju da Fakultet ne ispuni svoju obavezu, saglasno ugovoru o studiranju koji se zaključuje sa studentom.

## **6.Nastavak studija nakon isključenja**

### **Član 31**

Nakon isteka perioda na koji je isključen, student ima pravo da nastavi studije.

Odluku po zahtjevu studenta donosi Dekan Fakulteta.

Ukoliko se odobri ponovni upis, student se može upisati kao samofinansirajući na početku naredne studijske godine i dužan je nastaviti studije po studijskom programu koji važi u studijskoj godini u kojoj nastavlja studije.

## **IV - VREDNOVANJE RADA STUDENATA**

### **1.Praćenje rada studenata**

### **Član 32**

Rad i znanje studenata prati se i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra i na završnom ispitu.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa oblicima praćenja rada, terminima provjere znanja, karakterom i sadržinom završnog ispita, strukturom ukupnog broja poena i načinom formiranja ocjene.

Studentu se dodjeljuju poeni za svaki izdvojeni oblik provjere rada i ocjene znanja, u skladu sa ECTS pravilima.

Nastavnik je dužan da javno sopšti studentima rezultate o broju osvojenih poena nakon svake provjere, kao i ukupan broj poena koje je student osvojio od početka nastave.

U strukturi ukupnog broja poena najviše 50 % predviđeno je za aktivnosti i provjere znanja u toku semestra ( predispitne provjere znanja: kolokvijumi, seminarski radovi, eseji, domaći zadaci, angažovanje u nastavi, prisustvo nastavi I drugo ).

Na zahtjev studenta nastavnik je dužan da detaljno obrazloži ocjenu njegovog rada.

### **Član 33**

Vijeće Fakulteta izuzetno, može utvrditi i bliža pravila studiranja ( eventualno odstupanje od opštih pravila studiranja ), koja se odnose na pojedine predmete i dodatne uslove koje student mora ispuniti kao uslov za pohađanje nastave i polaganje ispita iz pojedinih predmeta (kurseva) u tekućoj studijskog godini.

Bliža pravila iz prethodnog stava moraju biti javno objavljena i saopštena studentima već prilikom upisa, a najkasnije na početku nastave.

## **2.Završni ispit na predmetima (kursevima)**

### **Član 34**

Student je dužan da prijavi završni ispit.

Predmetni nastavnik obavezan je da na prvom času nastave upozna studente sa načinom polaganja završnog ispita (pismeno, usmeno ili i pismeno i usmeno ), strukturom ocjene I načinom njenog formiranja.

Završni ispit se u strukturi poena može vrednovati sa najviše 50% ukupnog broja poena.

Student ne može dobiti prelaznu ocjenu na određenom predmetu samo na osnovu osvojenih poena na predispitnim provjerama znanja, već to može isključivo postići i kroz završni ispit ( zbir poena osvojenih na predispitnim provjerama znanja i na završnom ispitu ).

Nakon završetka semestra organizuje se dva ispitna roka: osnovni i popravni.

Vijeće Fakulteta može, u naročito opravdanim slučajevima, donijeti odluku o organizovanju vanrednog ispitnog roka.

### **3.Ocjenjivanje**

#### **Član 35**

Rezultate provjere rada i znanja studenta u toku nastave predmetni nastavnik unosi u karton rada studenta.

Nakon završetka nastave i završnog ispita nastavnik određuje ukupni broj osvojenih poena i formira konačnu ocjenu za svakog studenta.

Ukupan broj osvojenih poena i završnu ocjenu nastavnik unosi u zajednički spisak studenata i dostavlja ga Dekanu Fakulteta i Prodekanu za nastavu.

Ocjene koje je verifikovalo Vijeće Fakulteta upisuju se u evidencioni karton studenta.

Ocjenjivanje i vrednovanje vrši se u skladu sa ECTS skalom ocjenama: A, B, C, D, E i F.

Prelazne ocjene su A, B, C, D i E i prema ECTS skali imaju sljedeće značenje:

A - Odličan (izuzetan uspjeh sa neznatnim greškama);

B - Vrlodobar (iznad prosjeka, sa ponekom greškom);

C - Dobar (prosječan sa primjetnim greškama);

D - Zadovoljavajući (uopšteno dobar, ali sa značajnim nedostacima);

E - Dovoljan (zadovoljava minimalne kriterijume);

F - Nedovoljan (potrebno znatno više rada).

### **Član 36**

Struktura ocjena u generaciji sa više od 20 studenata koji su uspješno završili sve predviđene oblike provjere znanja i položili ispit, poželjno je da odgovara normalnoj raspodjeli.

Prema ECTS pravilima normalna raspodjela ocjena predviđa sljedeću strukturu:

OCJENA A približno 10% ukupnog broja studenata;

OCJENA B približno 25% ukupnog broja studenata;

OCJENA C približno 30% ukupnog broja studenata;

OCJENA D približno 25% ukupnog broja studenata;

OCJENA E približno 10% ukupnog broja studenata.

Ukoliko struktura ocjena znatno odstupa od normalne raspodjele, Vijeće Fakulteta može da izvrši usaglašavanje rezultata ispita sa ECTS skalom ocjena i na osnovu ukupno osvojenih poena izvrši raspodjelu ocjena.

## **4.Oblik provjere znanja**

### **Član 37**

Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni.

Provjera znanja može biti usmena, pismena ili u kombinaciji pismeno/usmeno, u zavisnosti od prirode i strukture svakog predmeta posebno, o čemu odlučuje predmetni nastavnik.

Usmenom ispitu obavezno prisustvuje, pored kandidata i ispitivača, i najmanje još jedna osoba iz reda studenata ili nastavnika.

Ukoliko se ispit organizuje pismeno, nastavnik upoznaje studente sa kojim se pomagali ne/mogu koristiti.

#### **4.1.Usmeni završni ispit**

•Predmetni nastavnik najkasnije 15 dana prije zakazanog termina za polaganje ispita dostavlja listu ispitnih pitanja u elektronskoj formi, koja se potom javno objavljuje na oglasnoj tabli i na sajtu Fakulteta.

•Na završnom usmenom ispitu, predmetni nastavnik postavlja najmanje tri ispitna pitanja, na način što će ispitna pitanja biti odštampana na posebnim listicama koje student izvlači i odgovara na ista.

•Predmetni nastavnik umjesto odštampanih listica, može studentu i usmeno postaviti pitanja.Student će zabilježiti ispitna pitanja, bez obzira da li je vukao ispitnu listicu ili je ispitna pitanja postavio predmetni nastavnik usmeno.Studentu će se dozvoliti primjereno vrijeme da izradu koncepta odgovora na ispitna pitanja.

▪ Predmetni nastavnik može studentu postaviti i više od tri ispitna pitanja, dopunsko pitanje/a, kao i veći broj podpitanja, ukoliko ocijeni da odgovori na pojedina pitanja ne odgovaraju stečenim/osvojenim poenima/bodovima iz tzv. predispitnih provjera znanja, kao i u slučajevima kada procijeni odgovore polovičnim ili nedovoljnim za ukupnu ocjenu i kada želi na nepristrasan i objektivan način steći utisak o znanju studenta iz kompletnog gradiva iz određenog nastavnog predmeta.

•Student nema pravo na zamjenu već izvučene listice sa ispitnim pitanjima ili zamjenu pitanja kada predmetni nastavnik ispitna pitanja postavlja usmeno.

•Pravila o načinu i broju postavljenih ispitnih pitanja, primjenjuju se i u slučaju kada je student podnio prigovor na dobijenu ocjenu na ispitu i kada ovaj ( ispit ) polaže pred Komisijom.

#### **4.2.Pismeni završni ispit**

Kada se završni ispit obavlja pismeno, predmetni nastavnik ima pravo da postavi više pitanja, kao i više podpitanja u okviru istog pitanja.

•Ispitna pitanja iz prethodnog stava mogu biti tako koncipirana da student na ista odgovara opisno, odnosno tekstualno u za to predviđenoj rubrici, zaokružuje tačne ili više tačnih odgovara na način što ispred pitanja ili podpitanja zaokružuje redni broj ispred ili stavlja određeni znak i slično ( na primjer:  $\circ$ ,  $\sqrt{\quad}$  ).

•Pravila o načinu i broju postavljenih ispitnih pitanja, primjenjuju se i u slučaju kada je student podnio prigovor na dobijenu ocjenu na ispitu i kada ovaj ( ispit ) polaže pred Komisijom.

#### **5.Polaganje kolokvijuma i završnog ispita ( rokovi )**

##### **Član 38**

Kolokvijum/i se, po pravilu, organizuje/u u skladu sa utvrđenim planom rada u terminima izvođenja nastave.

Kolokvijum se, po pravilu, polaže u formi pismenog testiranja ili praktičnog rada i predstavlja provjeru do tada stečenog znanja studenta.

Vrijeme trajanja kolokvijuma je najkraće 45, a najduže 60 minuta i radi se u grupama od najviše 50 studenata.

Izuzetno od prethodnog stava, kolokvijum može trajati i duže i raditi se u grupi sa više od 50 studenata, u skladu sa informacionom listom i specifičnostima predmeta.

Za studente koji nisu izašli na završni ispit ili ga nisu položili ili nisu zadovoljni ocjenom na završnom ispitu u redovnom terminu ( osnovni ispitni rok ), organizuje se popravni završni ispit ( popravni ispitni rok ), u terminu utvrđenom Kalendarom nastavnih aktivnosti.

Pravo studenta da prijavi i izađe na završni ispit ( osnovni, popravni, vanredni ), po pravilu, ne može biti uslovljeno prehodno položenim kolokvijumom/a.

Izuzetno od prethodnog stava, pravo izlaska na završni ispit (samo osnovni), može biti uslovljeno prehodno položenim predispitnim provjerama znanja (kolokvijumi, testovi, seminarski rad, domaći zadatak ili drugi oblik predispitne provjere znanja) jednim ili više, ili pak određenim (stečenim, osvojenim) brojem bodova ( poena) na predispitnoj provjeri znanja, ali je predmetni nastavnik dužan da sa ovim upozna studente već na prvom času. Pravo izlaska studenta na popravni ispitni rok ili drugi rok koji se posebno odobrava odlukom Vijeća Fakulteta ( vanredni ispitni rok i sl.) ne može biti uslovljeno prehodno položenim predispitnim provjerama znanja koje su važile za osnovni ( prvi ) ispitni rok, odnosno završni ispit.

Pitanja koja se odnose na polaganje kolokvijuma i završnog ispita, bliže se uređuju Pravilnikom o postupku i načinu ispitivanja i ocjenjivanja.

## **6.Saopštavanje rezultata kolokvijuma i ispita**

### **Član 39**

Nastavnik je dužan da sopšti studentima rezultat usmenog završnog ispita odmah po održanom ispitu (položio ili nije položio).

Rezultati pismenog kolokvijuma i završnog ispita i konačne ocjene objavljuju se u roku od pet dana od dana održanog kolokvijuma, odnosno ispita, isticanjem na oglasnoj tabli Fakulteta ili na drugi adekvatan način ( web-site i dr. ).

Ukoliko je student ocijenjen sa ocjenom (F) - nedovoljan, nastavnik je dužan da ga na njegov zahtjev upozna sa nedostacima rada.

Ukoliko je određeni kolokvijum položilo manje od 50% studenata koji su redovno pohađali nastavu, može se organizovati popravni kolokvijum u posebnom ili u terminu određenom za drugi kolokvijum.

Ukoliko je u osnovnom ispitnom roku završni ispit položilo manje od 50% studenata koji su redovno pohađali nastavu i polagali završni ispit, nastavnik je dužan da prije popravnog završnog ispita održi konsultacije sa studentima, ukoliko o tome prethodno odluku donese Vijeće Fakulteta, odnosno Dekan po ovlašćenju Vijeća Fakulteta.

#### **Član 40**

Student nije položio ispit ako nije osvojio minimalni potrebni broj poena koje je nastavnik predvidio za prelaznu ocjenu.

Ukoliko student i u popravnom terminu nije osvojio minimalni broj poena za prelaznu ocjenu student je "izgubio " predmet (kurs) i mora se prijaviti za ponovno pohađanje nastave u narednoj studijskoj godini/ponovno slušanje predmeta-kursa/.

Bliža pravila o načinu i postupku ocjenjivanja utvrđuju se Pravilnikom o postupku i načinu ispitivanja i ocjenjivanja.

### **7.Zaštita prava studenta ( pravo na prigovor )**

#### **Član 41**

Ako student smatra da je oštećen u postupku sprovođenja i ocjenjivanja na završnom ispitu u osnovnom ili popravnom roku , kao i u slučaju iz stava 3 ovog člana, ima pravo na prigovor i na ponovno polaganje pred Komisijom.

Zahtjev za ponovni ispit podnosi se Dekanu Fakulteta, u roku od 24 časa nakon saopštavanja ocjene. Ako Dekan Fakulteta ocijeni zahtjev osnovanim, donosi odluku sa kojom upoznaje predmetnog nastavnika i studenta. U odluci se utvrđuje obaveza ponavljanja ispitivanja u roku od 3 dana od dana kada je je Dekan Fakulteta zahtjev ocijenio osnovanim i o tome donio odluku ( rješenje ) i imenuje ispitna Komisija.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, ukoliko student iz objektivnih razloga ( bolest, smrtni slučaj, saobraćajna nezgoda i sl.) nije bio u mogućnosti da ispit polaže u zakazanom terminu ( raspodjela po grupama ), a ovaj se održava i narednog ( drugog ) dana, predmetni nastavnik će dozvoliti studentu da polaže ispit u tom terminu, odnosno u drugoj grupi. Student je obavezan da priloži odgovarajući dokaz o spriječenosti da izađe na ispit u zakazanom terminu /ljekarsko uvjerenje i dr./.

Ukoliko predmetni nastavnik ne dozvoli studentu da izađe na ispit u slučaju iz prethodnog stava, student ima pravo da podnese prigovor, kojim može tražiti da ispit polaže tog dana ili da ispit polaže pred Komisijom.

U naročito opravdanim slučajevima ( nemogućnost obrazovanja komisije, odsutnost ili bolest predmetnog nastavnika, predsjednika ili člana komisije i sl. ), rok iz

prethodnog stava ( rok za polaganje pred Komisijom - 3 dana ) može se produžiti, ali najviše do 7 dana.

Ispitnu komisiju čine predmetni nastavnik i dva nastavnika iz iste ili srodnih oblasti.

Predmetni nastavnik ne može biti predsjednik Komisije. Komisija donosi odluku većinom glasova.

Odluka Komisije je konačna.

## **8.Organizovanje završnog ispita pred drugim nastavnikom ili komisijom**

### **Član 42**

U slučaju spriječenosti predmetnog nastavnika da održi završni ispit, organizacija i održavanje završnog ispita povjerava se drugom nastavniku iz iste ili srodne oblasti, ili komisiji koju imenuje Dekan Fakulteta.

Komisija ima najmanje tri člana. U Komisiju mogu biti imenovani nastavnici iz istih ili srodnih oblasti.

Odluku o ocjeni Komisija donosi većinom glasova.

Odluka Komisije je konačna.

Na saopštavanje ocjena Komisije sa usmenog, odnosno pismenog završnog ispita shodno se primjenjuju odredbe člana 38 ovih Pravila.

Zapisnik o toku ispita i ocjeni Komisija dostavlja Dekanu Fakulteta.

Ukoliko na predmetu kod određenog predmetnog nastavnika postoji kontinuirana niska prolaznost, ovaj će se pozvati na razgovor u cilju sticanja objektivnih i relevantnih informacija zbog čega je to tako. Predmetnom nastavniku će se ukazati na ovu manjkavost, a po odobrenju Dekana, može se organizovati i polaganje pred Komisijom.

## **9.Završni/diplomski rad**

### **9.1.Svrha završnog/diplomskog rada**

### **Član 43**

Završni/diplomski rad predstavlja samostalnu stručnu obradu određenog problema.

Završnim radom student dokazuje da je na osnovu znanja stečenog tokom studija ovladao zadanom temom, da je temu obradio po predviđenoj metodologiji, da zna da koristi stručnu literaturu i terminologiju, kao i da je ispravno navodi.

Tema završnog rada bira se iz predmeta koje sadrži studijski program.

Moguće teme završnih radova predlažu predmetni nastavnici. Izuzetno, studentu se može odobriti tema završnog rada koju samostalno predloži, uz prethodnu konsultaciju sa nastavnikom kod kojeg želi da uradi završni rad.

Uz svaku temu završnog rada navodi se osnovna literatura.

## **9.2.Prijavljivanje završnog/diplomskog rada**

### **Član 44**

Završni rad prijavljuje se nadležnoj organizacionoj jedinici Fakulteta.

Student stiče pravo da prijavi završni rad kad opterećenje od predmeta (kurseva) i predviđeno opterećenje po osnovu završnog rada ne prelazi 30 ECTS kredita.

Prijava završnog rada, između ostalog, obuhvata i sljedeće podatke: osnovne podatke o studentu; predmet (kurs); radni naziv teme; ime i prezime predmetnog nastavnika-mentora; datum prijave, popis predmeta koje je položio ( kao redovne ili diferencijalne, priznati ispiti –u formi uvjerenja o položenim ispitima koje izdaje Studentska služba); dokaz o uplati i potpis studenta.

Popunjena, potpisana i ovjerena prijava čini sastavni dio dokumentacije za odbranu završnog/diplomskog rada, a kasnije se odlaže u personalni dosije studenta.

Prijava odbrane završnog/diplomskog rada podnosi se na posebnom obrascu.

## **9.3.Maksimalan broj završnih/diplomskih radova**

### **Član 45**

U studijskoj godini nastavnik može preuzeti maksimalno broj završnih radova koje odobri Vijeće Fakulteta.

Studentima koji su upisani u prvu godinu studija studijske 2005/06.godine, prilikom prijave završnog/diplomskog rada, dozvolice se da kod pojedinog nastavnika-mentora i pojedinog predmeta mogu uzeti najviše do deset tema za završni/diplomski rad.

#### **9.4.Promjena teme završnog/diplomskog rada**

##### **Član 46**

Student može jedanput promijeniti temu završnog rada i to najkasnije u roku od 30 dana od dana odobravanja prve teme.

#### **9.5.Samostalna izrada završnog/diplomskog rada**

##### **Član 47**

Završni rad student izrađuje samostalno.

Predmetni nastavnik-mentor je obavezan da prati rad studenta, pomaže mu savjetima i upućivanjem u literaturu.

##### **Član 48**

Student formira završni rad u konceptu sa svim pripadajućim dijelovima. Koncept se predaje nastavniku na uvid i pregled. Student je dužan postupiti prema uputstvima i primjedbama nastavnika, u protivnom rad se vraća na dalju doradu.

Predmetni nastavnik-mentor je dužan da pregleda rad i vrati ga sa komentarom najkasnije za trideset od dana predaje rada.

Izuzetno, i u naročito opravdanim slučajevima ( bolest predmetnog nastavnika-mentora, odsustvo van zemlje i drugi opravdani slučajevi ), rok iz prethodnog stava može se produžiti za još trideset dana.

#### **9.6.Procedura prijave završnog/diplomskog rada**

##### **Član 49**

Nakon položenog zadnjeg ispita student može u roku od deset dana provjeriti u nadležnoj organizacionoj jedinici Fakulteta eventualne neusklađenosti u ličnom evidencionom kartonu.

Student predaje 4 ( četiri ) primjerka završnog rada tvrdo ukoričena nadležnoj organizacionoj jedinici Fakulteta.

Nakon predaje rada u potrebnom broju primjeraka, na predlog mentora, Dekan formira Komisiju i zakazuje se odbrana. Komisiju sačinjavaju predsjednik, predmetni nastavnik kao mentor-član i najmanje još jedan član.

Podaci o odbrani objavljuju se na oglasnoj Fakulteta. Od predaje rada do njegove odbrane ne može proteći manje od mjesec dana, niti više od šest mjeseci.

## **9.7.Naslovne korice završnog/diplomskog rada**

### **Član 50**

Korice završnog rada sadrže sljedeći tekst:

Na vrhu: Logo Fakulteta

Ispod toga: Fakultet za poslovni menadžment-Bar

Na sredini: Završni/diplomski rad

Ispod toga: Naziv predmeta i naziv teme završnog/diplomskog rada

Pri dnu lijevo: Predmetni nastavnik-mentor, akademsko zvanje, ime i prezime nastavnika-mentora.

Pri dnu desno: Ime i prezime studenta

Ispod toga: broj indeksa

Sasvim pri dnu i po sredini: B a r, i datum /mjesec i godina /

Prvi unutrašnji list:

Sadržaj kao i na naslovnim koricama završnog/diplomskog rada

Sadržaj rada obrađuje se kroz poglavlja: 1. Uvod; 2. Sadržaj; 3. Tekst rada, podijeljen u logična poglavlja i potpoglavlja. Na kraju rada daju se zaključci, popis literature i izvora, u skladu sa usvojenim standardom, popis priloga, tabela, slika, dijagrama i drugo.

## **9.8.Odbrana završnog/diplomskog rada**

### **Član 51**

Obrana završnog rada sastoji se od usmenog izlaganja rezultata rada i obrazloženja izdvojenih zaključaka, kao i odgovora na pitanja Komisije u vezi rezultata rada i zaključaka.

Ako student ne zadovolji na odbrani završnog rada, ima pravo da zatraži da mu se odobri izbor nove teme u okviru istog ili drugog predmeta.

Završni rad i odbrana ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom od "odličan" (A) do "nedovoljan" (F). Ocjena se donosi većinom glasova članova Komisije.

Bliža pitanja koja se odnose na završni/diplomski rad uređuju se Pravilnikom o završnom/diplomskom radu koji, saglasno Statutu, donosi Dekan Fakulteta.

## **V - ISPRAVE O STUDIJAMA**

### **1.Uvjerenje o završenim studijama ( diplomiranju )**

#### **Član 52**

Studentu koji je uspješno odbrani završni/diplomski rad, na njegov zahtjev, a do izdavanja Diplome i Dodatka diplomi, izdaje se Uvjerenje o završenim studijama (diplomiranju).

### **2.Diploma i dodatak diplomi**

#### **Član 53**

Studentu koji je odbranio završni/diplomski rad izdaje se Diploma i Dodatak diplomi na propisnom obrascu.

Diplomu o završenim osnovnim akademskim studijama potpisuje Dekan Fakulteta.

Dopunu diplome potpisuje Dekan Fakulteta.

Diploma se uručuje na svečanoj promociji, a na zahtjev studenta. Može se izdati i pojedinačno.

### **3.Druge isprave ( uvjerenja i drugo )**

#### **Član 54**

Na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studiju kojima se potvrđuju statusna i druga prava studenta u toku studiranja, saglasno Zakonu o visokom obrazovanju i podzakonskim propisima.

Sve molbe i zahtjeve studenti dostavljaju u pismenom obliku nadležnoj organizacionoj jedinici Fakulteta.

### **3. Studentska karta**

#### **Član 55**

Fakultet može da izda studentsku kartu kao dokaz da je lice registrovano kao student Fakulteta, kojom mu se obezbjedjuje:

→ pristup svim prostorima u kojima se odvijaju studentski programi Fakulteta

→korišćenje biblioteka, računarskih učionica, osim ako nisu predviđena posebna pravila registracije;

→pristup sportskim i drugim objektima koji stoje na raspolaganju Fakultetu.

Bliže uslove izdavanja i korišćenja studentske karte utvrđuje Upravni odbor Fakulteta posebnom odlukom.

## **VI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **1.Primjena Pravila**

#### **Član 56**

Ova Pravila primjenjuju se od generacije studenata koja se upisuje u prvu godinu studijske 2005/06. godine.

Status redovnog studenta, u smislu člana 17 do 19 ovih Pravila, student generacije iz stava 1 ovog člana ostvaruje ukoliko ispuni uslov za upis naredne studijske godine po pravilima koja su važila u vrijeme upisa na prvu godinu studija.

#### **Član 57**

Na ostala pitanja koja posebno nijesu uređena ovim Pravilima, primjenjivaće se odredbe Zakona o visokom obrazovanju, podzakonskih akata i drugih propisa, kao i drugih akata koje donosi Fakultet.

Za sve što nije utvrđeno ovim Pravilnikom ili je suprotno zakonu ili drugom propisu, primjenjivaće se odredbe zakona i drugih propisa, do usaglašavanja Pravilnika sa tim propisima.

#### **Član 58**

Stupanjem na snagu ovih Pravila, prestaju da važe Pravila studiranja na osnovnim studijama, br.4/2-1 od 30.06.2005.godine.

### **2.Stupanje na snagu**

#### **Član 59**

Ova Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Fakulteta.

#### **VIJEĆE FAKULTETA**

#### **P r e d s j e d n i k,**

Prof. dr Milenko Radoman